

3 OPPVEKST PÅ BARN OG UNGES VILKÅR



3.1 FAMILIE OG BARN

Barna er det mest verdifulle vi har. De er fremtiden vår og fortjener god omsorg. Barn opplever barnehage, skolefritidsordning og skole som sentrale arenaer i sitt eget liv. På disse arenaene skal de møte engasjerte voksne som veiledere i oppveksten som skal gi grunnlaget til et godt voksenliv.

Ved siden av foreldrene, har barnehagene og skolene en viktig rolle for å bidra til at barna er godt forberedt til ulike faser i oppveksten.

Når det gjelder PPT tjeneste, helsesøster, barnehage, skole, SFO bør samarbeidet bedres på tvers opp mot den enkelte som har behov for tilpasset og tilrettelagt oppfølging og undervisning. Noen trenger enkle hjelpetiltak mens andre trenger mer omfattende støtte, hjelp og/eller andre tiltak som det offentlige er ansvarlig for.

I dagens samfunn er det en del foreldre som ikke er i stand til selv å kunne ta vare på sine barn. Dette må avdekkes på et tidlig tidspunkt slik at ikke skadevirkningene blir store. Ofte er det som skal være barnevern blitt et foreldrevern istedenfor. Det skal prøves ut det ene tiltaket etter det andre før det blir tatt en endelig avgjørelse, og det er slett ikke sikkert at det alltid er til barnets beste. Barna blir mange ganger skadelidende og utsatt for omsorgssvikt som kunne vært unngått dersom systemet i seg selv hadde vært annerledes. Sentrumsalliansen vil ha en forandring på dette ved å evaluere det nåværende systemet.

For å sikre at alle barn blir fanget opp av systemet før de når skolealder, bør helsesøsteravtalen utvides slik at alle barn blir innkalt til samtale samtale/undersøkelse hos helsesøster i god tid før skolestart.

Trygge og gode oppvekst- og levekår for barn og ungdom er blant de viktigste oppgavene i vårt samfunn. Dette krever store utfordringer.

Barn som lever i familier med rus, psykisk sykdom og vold kan ha behov for særskilte tiltak, behov og aktiviteter.

Dagens lærermiljø for skolebarna er ikke lik landet over. Vi har i dag store utfordringer for å sikre god læring til alle elever. Sentrumsalliansen vil sørge for at kommunene får nok ressurser til å kunne gi elevene den rette opplæring og de krav som stilles både til miljø og trivsel. Skal en trives og ha gode arbeidsmiljøer for læring, er det viktig at skolebyggenes standard er god. Sentrumsalliansen vil sørge for at kommunen kan prioritere vedlikehold av dagens skolebygg. Vi vil også sikre fysiske aktivitetsmuligheter, som blant annet svømmeopplæring.

Sentrumsalliansen vil:

- Øke den økonomiske støtten til frivillige lag og organisasjoner som gir tilbud til barn og unge.
- Sikre at barn og unge får et godt arbeidsmiljø både i barnehage og på skolen.
- Arbeide for tiltak som legger vekt på forebygging av rus og vold.
- Styrke arbeidet mot mobbing og diskriminering i skolen.

3.2 LEKSEHJELP

Vi vet at en del elever blir hengende etter på skolen og har mistet motivasjonen for å lære. Litt ekstra hjelp kan gi eleven fremskritt, selvtillit og fremtid.

Leksehjelp bidrar til gode skolerresultater og motiverer til videre skolegang utover ungdomsskolen. Sentrumsalliansen vil sørge for at kommunene kan gi alle leksehjelpstilbud uansett sosial, - religiøs eller kulturell bakgrunn.

3.3 BARNEHAGE

Sentrumsalliansen vil ha en god barnehage for barna. I Norge har vi i dag fått tilnærmet full barnehagedekning, og det er bra. Samtidig har vi fått andre utfordringer som ikke nødvendigvis er til barnas beste.

Vi ser med bekymring på økning av størrelse i barnehagene med flere barn og voksne innenfor samme avdeling. Konsekvens av dette er skadelig støy påført barn mens de er i barnehagen. Ved å utvide åpningstider til barnehager for å gjøre barnehager mer fleksibel fulgte ikke styrking av bemanningen med. Konsekvenser av dette blir en reduksjon av hva vi mener er kvalitet i barnehagen. Kvalitet er mye, men tid til hvert enkelt barn er også viktig for Sentrumsalliansen. Tid til å reflektere over læring sammen med barna, og tid til dialog med foreldrene når de kommer og henter barna sine.

Sentrumsalliansen vil arbeide for at barnegruppene bli mindre for å reduserer støy, gi barna tid gjennom økt bemanning og gode leke- og læringsmiljø.

3.4 BARNEVERN

Sentrumsalliansen mener at oppvekstvilkår er noe vi alle må arbeide for å skape i fellesskap. Vi vil derfor arbeide for et bredere og større samarbeid mellom offentlige og private aktører.

Sentrumsalliansen mener at barns behov for tilbud innen helse, psykiatri og forebyggende arbeid er viktigere enn noen sinne. Ikke alle barn har foreldre eller pårørende som gir nødvendig trygghet og oppfølging. Av den grunn er et helhetlig og handlekraftig barnevern en forutsetning. Måten dagens barnevernssystem fungerer på i dag har spilt fallitt.

Sentrumsalliansen vil ha gode rammer for barna våre, og barn skal ikke være en anbudsvare. Sentrumsalliansen vil ha et barnevern som griper inn raskere slik at barnet får nødvendig hjelp og støtte så hurtig som mulig. Sentrumsalliansen vil arbeide for en god og helhetlig barnevern på tvers av kommune og stat, og med fokusering på å gi et godt tilbud til

de familier, barn og ungdommer som trenger hjelp. Vi ønsker et samarbeid om utvikling av gode tjenester som kommer befolkningen til gode. Vi vil styrke førstelinjetjenesten, sørge for et godt ettervern, arbeide for et bedre samarbeid mellom barnevernet, helsestasjoner, ungdomspsykiatri, barnehage, rusomsorgen, kriminalomsorgen, skole, foreldre og politiet for å sikre at barn og ungdom med problemer fanges opp tidlig og får oppfølging.

Det er viktig at barneverntjenesten har også ansvar for ungdommer inntil 24 år. Sentrumsalliansen vil styrke ettervern og rehabilitering av unge straffedømte for å kunne hjelpe dem til å komme over i et selvstendig voksenliv.

Sentrumsalliansen vil:

- Iverksette en sterk satsing på kompetanseheving innen omsorg og skole.
- Styrke støttekontaktordningen, barnevernet, kultur, idrett og friluftsliv.
- Ha fokus på ungdom med spiseforstyrrelser.
- Arbeide for å styrke barnevernets muligheter til rask reaksjon og til å yte hjelp så tidlig som mulig.
- Øke resurser til førstelinjetjenesten i barnevernet.
- Arbeide for et handlekraftig barnevern som har fokus på forebygging, og som handler umiddelbart ved behov.
- Lovfeste retten til ettervern frå 18 til 24 år.
- Styrke barnvernstjenesten med økte midler til flere stillinger og økt kompetanse.

3.5 BARN MED SPESIELLE BEHOV

Sentrumsalliansen vil ha et samfunn med plass til alle. Målet må være at alle med nedsatt funksjonsevne skal ha muligheter for personlig utvikling, deltakelse og livsutfoldelse på linje med andre samfunnsborgere. Sentrumsalliansen mener at i et fornyingsperspektiv vil dette være et svært viktig tiltak, som det vil medvirke til å sikre likeverdige tilgang til tjenestene uavhengig av bosted. I skolen, SFO og barnehage utøves det daglig innsats for at barns oppvekst skal være trygg og utviklende. For å tilrettelegge for dette, samt å dekke ulike utfordringer knyttet til enkeltelever, vil Sentrumsalliansen kreve at det følger med nok ressurser som tilstrekkelig personell, faglig påfyll og kompetanseheving. Sentrumsalliansen vil arbeide for at en eventuell samordning mellom ulike ytelser ikke skal bety svakere økonomi for noen av de grupper som mottar sosialytelse. Vi vil at omsorgslønn må rettighetsfestes og forankres i folketrygden, slik at alle mottakere sikres en forutsigbar ytelse som ikke er avhengig av kommunale prioriteringer.

Sentrumsalliansen vil:

- Arbeide for at barn med nedsatt funksjonsevne skal få et tilpasset tilbud både i barnehager og gjennom hele utdanningsløpet.
- Arbeide for at alle barn og unge skal inkluderes uavhengig av nasjonalitet, fysiske eller psykiske handikap eller andre utfordringer. Det skal være like muligheter for alle.

3.6 UTDANNING

3.6.1 Grunnskole

I dag har grunnskolen blitt en prøvelse for både lærere og elever på grunn av mønsterplaner og departementale forordninger. Alle evalueringer og rapporter siden 1991, samt innføring av nasjonale prøver, forteller at nivået er blitt dårligere. Dette er på grunn av de ulike regjeringens politiske stilpreg som gjennom sine reformivere har glemt at skolens viktigste oppgave fortsatt skal være: **kunnskap og mestring**.

Sentrumsalliansen vil ha en skole som bygger på kunnskap, ferdigheter, og mestring. Vi vil arbeide for å ruste opp den offentlige skolen. Vi vil sørge for at vi får en lengre skoledag i barneskolen og færre elever per lærer.

Økte midler til kommunene kan muliggjøre flere lærere, mer kvalitet i den offentlige skolen og utbedring av skolebygg, særlig inneklima som i dag ikke prioriteres på grunn av fokus på "kunnskapsløfte". En styrking av kommuneøkonomien er derfor blant de viktigste sakene for Sentrumsalliansen.

Sentrumsalliansen vil:

- Styrke kommuneøkonomien for å muliggjøre flere lærere og utbedring av skolebygg.
- Styrke arbeidet mot mobbing og diskriminering i skolen.
- Sørge for oppfølging av at undervisningen tilrettelegges for den enkelte elev ut fra elevens behov og nivå.

3.6.2 Heldagsskole

Heldagsskole, hvor undervisningen, lekselesning kombineres med lek og fritid, kan sikre en sammenheng og ro, som alle barn har bruk for. Heldagsskole vil gjøre undervisningen mer fleksibel, og lettere å tilpasse den enkelte elev.

Hovedformålet med iverksettelse av et heldagsskole er å etablere et sammenhengende observasjons-, undervisnings- og fritidstilbud.

Ved innføring av heldagsskole skaper vi rammer for at den enkelte skole og lærer reelt har mulighet til å gi alle elever like muligheter for læring og mestring.

I tillegg skal heldagsskole ha en mer oppdragene rolle med en fast struktur, hvor skoleleder og lærer viser større autoritet enn i dag. Sentrumsalliansen vil arbeide for å innføre heldagsskole.

3.6.3 Videregående opplæring

Dagens ordninger for yrkesutdanning må styrkes betraktelig for å sikre den nødvendige kompetanse i norsk arbeidsliv. Frafallet i den videregående opplæringen er spesielt bekymringsfullt innen yrkesfag. Det kan være flere forhold som forårsaker frafall, som; feilvalg, manglende oppfølging fra hjemmet, mangel på lærlingplasser, fritak for vurdering i fag fra ungdomsskolen, samt for sen avklaring av problemer i barneskolen. Det rammer den enkelte elev, men også velferdsstaten vil lide under konsekvensen av manglende formell kompetanse blant ungdommen.

Det er derfor viktig at den videregående skolen gir elevene trening i å innhente og ta stilling til informasjon på egen hånd, ta ansvar for egen læring, og arbeide selvstendig og sammen med andre. Sentrumsalliansen vil øke samhandlingen med familiene, grunnskolen og barnevernet i forebyggingsfasen, sørge for at det er et godt og tett samarbeid mellom ulike grupper som næringsliv, Nav, og høyere utdanningsinstitusjoner underveis i skoleløpet.

Å satse på lærlinger er en viktig oppgave for å sikre at ungdom en god start på yrkeskarrieren. Å sikre nok antall lærlingplasser er et felles ansvar både for myndighetene og partene i arbeidslivet.

Retten til videregående opplæring må utvides slik at de som har fullført et yrkesfaglig utdanningsprogram, gis rett til påbygningskurs i fellesfagene. Det viktige samarbeidet mellom skole, opplæringskontor og næringsliv må styrkes.

Ingen skal være nødt til å betale for reise til og fra skolen. Egenandel på skoleskyss rammer særlig ungdom fra utkantene, og er i strid med prinsippet om lik rett til utdanning.

Sentrumsalliansen vil:

- At elever som har oppnådd grunnkompetanse, skal ha mulighet til å fortsette på videregående skole frem til fagbrev.
- At all videregående opplæring skal være gratis.

- At fylkeskommunene får økte overføringer som ivaretar utgiftsveksten som gratis læremidler innebærer.
- Styrke den yrkesrettede undervisningen og mer praktisk rettet undervisning.
- Øke lærlingetilskuddet og fjerne arbeidsgiveravgiften for lønnsutbetalinger til lærlinger.
- Øke antall lærlingeplasser.
- Legge til rette for alternative ordninger for elever som ikke klarer å fullføre skoleløpet.